

Перепельчук Т. В.

ст. викладач кафедри управління персоналом і економіки праці,
Одеський національний економічний університет

Жепко К. О.

студентка 3 курсу ФМОІТ, освітнього рівня бакалавр,
Одеський національний економічний університет

ТЕНДЕНЦІ ЗМІН ЧИСЕЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ У 2019 – 2022 РОКАХ: ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Українська економіка за 2019 – 2022 роки зазнала помітних змін у багатьох секторах, і, на жаль, більшість цих змін поки що не несуть позитивних наслідків. У 2022 році відбулось падіння реального ВВП України на 29,1% порівняно із показником 2021 року, тобто за 2022 рік вироблено товарів та послуг (які використовуються для споживання, експорту та накопичення) за усіма галузями економіки майже на третину менше. Так як показник ВВП за 2021 рік не досяг значення показника за 2019 рік, то можна стверджувати, що показник ВВП за 2022 рік менше на третину, ніж показник 2019 року. [1] Важливими причинами такого становища стали пандемія COVID-19 та початок повномасштабної війни між Україною та РФ. Вищезначені причини сприяли скороченню чисельності населення України, що призвело до ряду негативних наслідків соціально-економічного стану країни, які відобразились, зокрема, у показниках ВВП. Тому дослідження динаміки чисельності населення України, її причин та пропозиція шляхів вирішення даної проблеми є одним з важливих та необхідних завдань на шляху відновлення та вдосконалення економіки України.

Для початку добре було б ознайомитися зі статистичними даними чисельності населення України. Але є один нюанс. Він полягає в неточності обліку населення країни. Почнемо з того, що Державна служба статистики України надає інформацію із запізненням на даний момент через війну в країні. Останні дані за 2022 рік свідчать про те, що чисельність населення України складала 41130432 особи, але враховуючи нинішні реалії, ми розуміємо що такого просто не може бути. Результати електронного перепису населення станом на 1 грудня 2019 року оприлюднені Кабінетом міністрів, свідчать, що в Україні було зафіксовано 37 млн 289 тисяч 300 осіб (ця цифра не включає в себе населення Криму і окупованих територій Донбасу), при цьому останній всеукраїнський перепис населення був ще в 2001 році. [2] Але якщо з даних Держстату за 2019 рік (41922670 осіб) вирахувати чисельність населення окупованих територій, то цифра вийде наближеною до тої, що надав Кабінет міністрів. Інформація щодо чисельності населення України за 2020-2021 рік, наведена у різних джерелах, дуже відрізняється і, тому, виникає багато питань щодо її достовірності.

Також потрібно не забувати й про те, що у 2020-2021 роках поширення пандемії COVID-19 досягло свого піку, тому тут також не можна точно сказати, скільки складало населення України на той час. Станом на 2022 рік населення України за деякими джерелами складало 34,5 млн. осіб. [3] А ось станом на 1

січня 2023 року за даними Інституту демографії та соціальних досліджень чисельність населення України коливається від 28 до 34 млн. осіб. [4]

Отже, як ми бачимо, через недостовірність статистичних даних на сьогодні дуже важко визначити точну кількість населення України. Але наукові джерела сповіщають, що чисельність населення нашої держави стрімко зменшується, особливо зараз, під час повномасштабної війни. Загалом можна виокремити чотири основні причини такого різкого зменшення населення в Україні під час війни. Перша – депопуляція, яка, в першу чергу, характеризується більшими показниками смертності порівняно із показниками народжуваності. Друга причина – велика кількість загиблих та тих, що зникли без вісті на війні. Третя причина – окуповані території, на яких також не можна встановити точну кількість громадян. На цих територіях не можна визначити, скільки взагалі зараз там перебуває людей, скільки народилося або загинуло, скільки виїхало, а скільки приїхало. І третя причина – це масштабна міграція громадян за межі України. І якщо одні виїжджають за кордон легально, то інші – нелегально, тому не можна точно встановити, скільки таких людей виїхало. До речі, до тих, хто нелегально виїхав, відносять не лише тих, хто мігрував у країни Європи, Америку тощо (наприклад, чоловіки, яким на час війни заборонений виїзд за межі країни без вагомої на те причини), а й тих, хто примусово або добровільно були переміщені на територію держави-агресора (наприклад, діти, яких було викрадено та перевезено до РФ). [5]

Для того, щоб відродити нашу націю, необхідно: завершити повномасштабну війну, повернувши окуповані території та примусово переміщених громадян, а після цього зробити новий повний перепис населення України; провести антикорупційну кампанію, після чого почати відроджувати економіку України шляхом залучення іноземних інвесторів для відбудови країни після війни. Таким чином можливо підвищити рівень якості життя населення, повернути українців, які емігрували, а також створити програму інтеграції української спільноти, що стане причиною приросту населення.

Збільшення чисельності населення України має бути першочерговим завданням на шляху відродження та процвітання економіки нашої країни, бо саме від громадян залежатиме подальша доля України та її місце в світі, адже наша нація – це наше майбутнє і майбутнє всієї України.

Список літератури:

1. Державна служба статистики України: [сайт]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 12.10.2023)
2. Порівнюємо дані перепису населення України 2020 і 2001 років. *Слово і Діло*. URL: <https://bit.ly/3LIQiwu> (дата звернення: 12.10.2023).
3. Населення України скоротилось до 34,5 мільйона – Держстат. *The Village Україна*. URL: <https://bit.ly/3KVw6JT> (дата звернення: 12.10.2023).
4. Від 28 млн до 34 млн – Інститут демографії назвав чисельність населення в Україні. Чому така різниця. *Суспільне. Новини*. URL: <https://bit.ly/3N8rv9N> (дата звернення: 12.10.2023).
5. У Кабміні назвали причини скорочення населення. *Слово і Діло*. URL: <https://bit.ly/3LIEvrd> (дата звернення: 12.10.2023)